

Strategie Schoon 2024- 2026

Aanpak schoon gemeente Stein
2024 e.v.

Antea Group

Understanding today.
Improving tomorrow.

projectnummer 481895
revisie 1.2
24 oktober 2023

Strategie Schoon 2024-2026

Aanpak schoon gemeente Stein 2024 e.v.

projectnummer 481895
revisie 1.2
24 oktober 2023

Auteurs

Mark van den Kieboom

Opdrachtgever

Gemeente Stein
Postbus 15
6170 AA STEIN

Colofon

Projectgroep

Addy Bouwens
Charon Van Sint Feijth
Mark van den Kieboom

Tekstbijdragen

Antea Group

Fotografie

Antea Group

Gecontroleerd

Robert Scherpenisse

datum

24 oktober 2023

beschrijving

Versie 1.2 (definitief) na verwerken
reactie

vrijgave

R.S.

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
1.1	Aanleiding en doel	4
1.2	Zwerfafvalvergoeding 2013-2022	4
1.3	SUP-budget vanaf 2023	4
2.	Aanpak schoon	6
2.1	Advies voor evenwichtige en effectieve inzet	6
2.2	Beschikbare budget & kaders	6
3.	Strategie en aanpak 'Schoon'	7
3.1	Het belang van een schone buitenruimte	7
3.2	Ambities en advies voor inzet op Schoon in Stein	7
3.3	Spoor I: Voortzetten projecten afgelopen jaren	8
3.4	Spoor II: Zichtbare acties in de buitenruimte die bijdragen aan lokale behoefte	9
3.5	Spoor III: Ruimte voor experimenten en pilots voor efficiëntere aanpak en innovatie	9
3.6	Spoor IV: Monitoring en evaluatie	10
4.	Organisatie, financiering en vervolgaanpak	11
4.1	Organisatie en aanpak	11
4.2	Overzicht middelen en uitgaven	11
4.3	Vervolgaanpak	12

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

De afgelopen jaren is in de gemeente Stein gewerkt aan een schone buitenruimte. Hierbij is onder andere de zwerfafvalvergoeding 2013-2022 ingezet en zijn nog diverse andere projecten en initiatieven genomen. Nu de zwerfafvalvergoeding eind 2022 is afgelopen en het nieuwe SUP-budget zijn intrede doet, is het belangrijk de juiste insteek te kiezen en de bedragen waar de gemeente recht op heeft goed te borgen.

Doel notitie

In deze notitie worden de keuzes vastgelegd voor de activiteiten en projecten die binnen, en met de beschikbare budgetten, worden opgezet en uitgevoerd.

Leeswijzer:

In paragraaf 1.2 en 1.3 wordt toelichting gegeven op de budgetten.

In hoofdstuk 2 staan de belangrijkste thema's en de budgetten beschreven.

In hoofdstuk 3 staat de inhoudelijke uitwerking naar de projecten en activiteiten benoemd.

In hoofdstuk 4 wordt de financiering en organisatie toegelicht.

1.2 Zwerfafvalvergoeding 2013-2022

In de periode 2013-2022 was voor gemeenten de Zwerfafvalvergoeding beschikbaar voor de 'extra aanpak zwerfafval'. De financiering van dit budget was afkomstig van het verpakkende bedrijfsleven. In deze periode zijn er meerdere projecten en initiatieven opgestart, verbeteringen doorgevoerd, vrijwilligers geworven en gefaciliteerd, afvalbakken aangeschaft en verbeterd en nog veel meer.

Het aanvragen en verantwoorden van deze budgetten, met een hoogte van € 1,16 per inwoner per jaar in het laatste jaar, verliep via de Wastetool van Nedvang. Daarmee werd de aanvraag en besteding van de middelen gereguleerd. Hiermee was achteraf inzichtelijk aan welke activiteiten binnen de kaders van de regeling het budget werd besteed.

Het eindigen van deze regeling betekent ook dat middelen die afgelopen jaren beschikbaar waren via deze vergoeding wegvallen.

Laatste ronde vergoeding 2013-2022 eind 2023-begin 2024 beschikbaar

De resterende middelen van de Zwerfafvalvergoeding 2013-2022 worden eind 2023 nog via een eenmalige ronde beschikbaar gesteld.

1.3 SUP-budget vanaf 2023

In 2021 is in de Europese Commissie afgesproken de hoeveelheid plastic in het milieu terug te gaan dringen. De EU-Lidstaten zijn zelf verantwoordelijk de vertaling te maken naar een nationale aanpak. Deze Europese Single-Use Plastic richtlijn (hierna SUP) leidt tot nieuwe regels over wegwerpplastic in Nederland. De regels in Nederland bestaan uit twee sporen:

- I. Regels voor het reduceren van Single-Use Plastics en het bieden van duurzame alternatieven voor allerlei productverpakkingen bij snackbars, verkooppunten en in supermarkten.
- II. Een vergoeding voor gebiedsbeheerders voor het verzamelen, opruimen en afvoeren van Single-Use Plastics in het zwerfafval. Dit budget bestaat uit twee delen: een deel afvalbakkenvergoeding en een deel SUP-vergoeding voor het aandeel plastic in zwerfafval

Vergoeding voor gebiedsbeheerders

Een van de nieuwe regels is dat producenten van wegwerpplastic vanaf 1 januari 2023 meebetalen aan het opruimen en verwerken van het wegwerpplastic in het zwerfafval via een Uitgebreide Producent Verantwoordelijkheid (hierna UPV).

Producenten betalen een vast bedrag voor ieder kunststofproduct voor eenmalig gebruik dat zij in de handel brengen. De prijs verschilt per product. De overheid doet iedere vier jaar onderzoek naar de kosten die gebiedsbeheerders maken om het zwerfafval op te ruimen (kostenonderzoek) en bepaalt jaarlijks de bijdrage van producenten op basis van de samenstelling van het zwerfafval (samenstellingsonderzoek) en het aantal producten dat op de markt is gebracht.

De gebiedsbeheerders die recht hebben op een vergoeding zijn gemeenten, provincies, waterschappen, Rijkswaterstaat, ProRail en Staatsbosbeheer.

Hoogte vergoeding SUP

De hoogte van de vergoeding waar gebiedsbeheerders recht op hebben wordt bepaald aan de hand van een kostenonderzoek dat periodiek wordt uitgevoerd. In 2022 en begin 2023 is dit kostenonderzoek voor de eerste keer uitgevoerd en daaruit zijn bedragen bepaald.

Voor gemeenten wordt onderscheid gemaakt in 4 clusters, waarbij per cluster een bedrag per inwoner wordt uitbetaald. Deze clusters inclusief bedragen zijn (*info september 2023*):

Vergoeding SUP:

Cluster	Aantal inwoners per gemeente	Bedrag per inwoner
1	>300.000	€ 13,57
2	100.000-300.000	€ 3,49
3	30.000 - 100.000	€ 3,02
4	<30.000	€ 2,74

Naast deze bedragen is ook een vergoeding voor afvalbakkenbeheer beschikbaar:

Vergoeding afvalbakkenbeheer:

Cluster	(aantal inwoners per gemeente)	Bedrag per inwoner
1 t/m 4	n.v.t.	€ 0,76

Deze bedragen zijn cumulatief. In paragraaf 2.2 staat beschreven welke middelen voor de aanpak van zwerfafval/ schoon beschikbaar zijn voor de gemeente.

Jaarlijkse cyclus voor bepaling hoogte vergoeding en uitbetaling achteraf

Er wordt in de UPV voor SUP gewerkt met betaling achteraf. Vanaf 2023 gaat de UPV in, maar pas in 2024 betalen producenten voor de eerste keer aan de organisatie die dit regelt. In 2023 zijn proefberekeningen van de bijdrage gedaan, zodat producenten voor 2024 weten welke kosten zij ongeveer kunnen verwachten. En gebiedsbeheerders weten op welke bijdrage zij kunnen rekenen.

In het eerste kwartaal van elk jaar publiceert Rijkswaterstaat de gemeten samenstelling van het zwerfafval in Nederland. In combinatie met de informatie uit het kostenonderzoek wordt per productcategorie de bijdrage bepaald. Met de informatie over de hoeveelheid producten die in de handel zijn gebracht wordt de bijdrage per product bepaald. Dit wordt jaarlijks op 1 juni gepubliceerd. Producenten betalen op basis hiervan vóór 1 augustus hun bijdrage aan het centrale uitvoeringsorgaan, die de vergoedingen vóór 1 november uitkeert aan de gebiedsbeheerders die zwerfafval inzamelen en opruimen.

Gebiedsbeheerders hoeven de vergoeding niet aan te vragen en er hoeven ook geen aanvullende gegevens worden aangeleverd om de vergoeding te ontvangen. De exacte wijze waarop de bedragen worden ontvangen is op moment van schrijven nog niet bekend. Verantwoording van de uitgaven is niet te verwachten op basis van de informatie zoals die op dit moment voorhanden is.

2. Aanpak schoon

2.1 Advies voor evenwichtige en effectieve inzet

Om komende jaren bij te dragen aan een schone leefomgeving en daarbij het beschikbare budget van de SUP-vergoeding in te zetten is een evenwichtige aanpak wenselijk. Met dit budget kunnen naast zichtbare acties met effect op korte termijn ook acties en projecten worden opgezet waarmee gewerkt wordt aan structurele verbetering en optimalisatie op langere termijn. Een evenwichtige aanpak bestaat uit onderstaande 4 sporen.

- I. Voortzetten succesvolle projecten afgelopen jaren;
- II. Zichtbare acties in de buitenruimte die bijdragen aan lokale behoefte;
- III. Ruimte voor experimenten en pilots voor efficiëntere aanpak en innovatie;
- IV. Monitoring en evaluatie.

Door in te zetten op een verdeling onder deze 4 sporen en hier gericht activiteiten, projecten en experimenten aan te koppelen, ontstaat een evenwichtige aanpak. In hoofdstuk 3 staat dit nader uitgewerkt.

2.2 Beschikbare budget & kaders

SUP-vergoeding en afvalbakken*

Aan de hand van de gepubliceerde bedragen blijkt dat de gemeente Stein kan rekenen op de volgende bedragen:

- SUP-vergoeding zwerfafval = 24.783 (*inwoners*) x €2,74 per inw = **€ 67.905,42**
- Vergoeding afvalbakkenbeheer = 24.783 (*inwoners*) x € 0,76 per inw = **€ 18.835,08**
- **TOTAAL: € 86.740,50**

Deze bedragen zijn gebaseerd op het huidig aantal inwoners (januari 2023) en de beschikbare informatie.

Restant zwerfafvalvergoeding 2013-2022*

In juli 2023 is bekend geworden dat het restant van de zwerfafvalvergoeding uit de periode 2013-2022 nog eenmalig beschikbaar wordt gesteld. Een bedrag van rond de € 1,14 per inwoner zal naar verwachting beschikbaar komen. Voor de gemeente Stein betekent dit:

- Zwerfafvalvergoeding 2013-2022 = 24.783 (*inwoners*) x € 1,14 per inw = **€ 28.252,62**

** Alle bedragen zijn gebaseerd op het huidig aantal inwoners en de beschikbare informatie.*

Lokaal beschikbare middelen

Naast de reguliere middelen binnen de gemeente en de budgetten die vanuit de SUP-vergoeding en de zwerfafvalvergoeding beschikbaar zijn, zijn er ook lokale middelen die aanvullend op deze budgetten beschikbaar zijn.

Specifieke overige budgetten zijn die relevant zijn:

- Aanpak bijplaatsingen: **€ 50.000 per jaar** (periode 2023 – 2024 - 2025)
- Reguliere onderhoudswerkzaamheden die binnen uitvoeringsbudgetten vallen
- Inzet in tijd en middelen voor communicatie en ondersteuning

3. Strategie en aanpak 'Schoon'

3.1 Het belang van een schone buitenruimte

Een schone openbare ruimte is van groot belang voor de leefbaarheid en beleving van steden en dorpen. Een schone openbare ruimte waar zichtbaar aandacht aan wordt besteedt, draagt in belangrijke mate bij aan een positief gevoel van inwoners en bezoekers. Een opgeruimde omgeving bevordert niet alleen de visuele aantrekkelijkheid, maar creëert ook een positieve sfeer die positief gedrag aanmoedigt. Dit draagt op zijn beurt bij aan een gevoel van trots en respect voor de leefomgeving, waardoor een fijne plek ontstaat om te wonen, werken en te bezoeken. En waar mensen bereid zijn een stapje extra te zetten voor het behouden van een prettige omgeving.

Zwerfafval staat landelijk al jaren in de top-3 van meldingen en irritaties. Samen met bijvoorbeeld overlast door afval en hondenpoep. Deze vormen van vervuiling leveren hinder en overlast op en dragen daarmee in negatieve zin bij aan de leefbaarheid. Zwerfafval en andere vormen van vervuiling zoals graffiti, bijplaatsingen, te vroeg aangeboden afval, dumpingen en hondenpoep hebben met elkaar gemeen dat het 'man-made' vormen van vervuiling zijn. De aanwezigheid van dit soort vormen van vervuiling zorgt voor negatieve emoties en associaties, wat leidt tot gevoelens van (sociale) onveiligheid en een lagere waardering van de (beleving van) de openbare ruimte. Ook ontstaat een negatief gevoel richting de gebiedsbeheerders; in veel gevallen de gemeente.

Kortom: Schoon is belangrijk voor een fijne leefomgeving die efficiënt schoon kan worden gehouden en waarin positief gedrag de boventoon voert.

3.2 Ambities en advies voor inzet op Schoon in Stein

In het Bestuursakkoord van de gemeente Stein is onderstaande passage opgenomen:

Van Afval naar grondstof

We onderschrijven als coalitie de beleidsuitgangspunten in de nota "Van afval naar grondstof" en willen dat uitvoering wordt gegeven aan de beleidsdoelen om in 2050 te komen tot een circulaire economie waarbij materialen in de kringloop worden behouden. De bijdrage van de gemeente bestaat uit een optimalisatie van de inzameling van grondstoffen bij huishoudens en bevordering van bewustwording en verantwoord gedrag van onze inwoners. Het inzetten op preventieve maatregelen met betrekking tot zwerfvuil en het optimaal bestrijden ervan heeft de volle aandacht. De gemeente Stein moet hierbij meer gerichte actie ondernemen om het zwerfafvalprobleem aan te pakken, door blijvend in te zetten op onder andere extra voorlichting, doelgroepenbenadering en extra handhaving als sluitstuk. Hotspotlocaties worden zo snel mogelijk opgeschoond. Tegen illegale dump van afval zal waar mogelijk en effectief, maximaal worden gehandhaafd." (bron: Bestuursakkoord gemeente Stein)

Wanneer we deze passage als basis nemen en aanvullen met de ambities zoals besproken met de werkgroep komen we tot de volgende ambitie voor het onderwerp Schoon komende jaren:

"In de gemeente Stein werken we aan een schone openbare ruimte die voldoet aan onze gestelde kwaliteitsdoelen uit het IBOR-plan. We zetten in op een efficiënte aanpak, we werken samen met onze inwoners en ondernemers en pakken overlast en probleemlocaties gericht en vanaf de bron aan voor een structureel schonere buitenruimte in de komende jaren die door inwoners gewaardeerd wordt."

Deze ambitie vertaalt zich naar de volgende concrete acties en maatregelen:

- ✓ We pakken probleemplekken aan door de oorzaken te achterhalen en hierop te anticiperen, zoals plekken met veel zwerfafval, recreatiegebieden of locaties waar veel bijplaatsing en dump van afval plaats vindt in de dorpen en het buitengebied. Daarbij kijken we naar landelijke Best Practices die we op maat toepassen in Stein waarmee we deze plekken pogen structureel op te lossen zodat we minder tijd kwijt zijn;

- ✓ We optimaliseren de komende jaren onze uitvoering en verbeteren de plaatsing van de reeds aanwezige afvalbakken zodat we de impact van onze inzet vergroten en de juiste faciliteiten bieden aan inwoners en bezoekers op de juiste plek;
- ✓ We zetten in op meer samenwerking met inwoners en ondernemers en streven naar meer initiatieven voor samenwerking en participatie;
- ✓ Via communicatie en educatie informeren we onze inwoners van jong tot oud over het belang van een schone buitenruimte en over bijbehorende normen en waarden;
- ✓ We volgen de resultaten om de effecten van de inzet in beeld te kunnen brengen en bij te kunnen sturen. We voeren een nulmeting uit en doen periodieke effectmetingen. Tevens betrekken we de mening van inwoners hierbij voor beter begrip en inzicht in wat er leeft.

In onderstaande sporen zijn deze activiteiten nader uitgewerkt.

We streven bij de aanpak de volgende doelen na:

- ✓ Voldoen aan het kwaliteitsniveau uit het IBOR-plan
- ✓ Een stijging van de tevredenheid van onze inwoners wat afgeleid kan worden uit een jaarlijkse daling van 5% in het aantal meldingen
- ✓ Na 2 jaar is minimaal 50% van de mensen bekend met de campagne voor een schone buitenruimte
- ✓ Aantal bijplaatsingen reduceren we met 25% op basis van een nulmeting die we uitvoeren eind 2023/begin 2024.

3.3 Spoor I: Voortzetten projecten afgelopen jaren

In de afgelopen jaren heeft de gemeente ingezet op diverse activiteiten om zwerfafval aan te pakken. In onderstaande tabel zijn de belangrijkste projecten op hoofdlijn benoemd, inclusief de bedragen die hierbij gemiddeld per jaar zijn besteedt. In de tabel is tevens een indicatie aangegeven van de bedragen die komende jaren benodigd zijn voor het voortzetten en waar mogelijk aanvullend uitvoeren van activiteiten. Dit vormt de basis van onze aanpak.

Tabel 1: overzicht projecten afgelopen jaren en indicatie voor 2024 e.v.

Thema:	Besteding per jaar gemiddeld:	Voortzetten ja/nee	Bedrag per jaar 2024 e.v.:
Participatie/beloning	€ 2.412,13	ja	€ 4.000,00
(Slimme) voorzieningen/middelen	€ 3.575,00	ja	€ 7.000,00
Gedagsbeïnvloeding	€ 24.516,25	ja	€ 5.000,00
Slimmer beheer/opleidingen	€ 21.154,28	ja	€ 5.000,00
Monitoring	€ 6.832,50	ja	€ 8.000,00
Educatie	€ 4.600,86	ja	€ 9.000,00
	€ 63.091,01		€ 38.000,00

De genoemde projecten nader toegelicht:

- ✓ **Participatie/beloning:** we zetten het ondersteunen van de vrijwilligers voort en stimuleren mensen ook aan te melden als vrijwilliger om samen met ons de gemeente schoon te houden.
- ✓ **Voorzieningen:** we optimaliseren de afvalbakken en kijken waar aanpassing of verplaatsen van voorzieningen meerwaarde heeft, zodat het rendement van de voorzieningen hoger wordt. Met hetzelfde aantal afvalbakken meer resultaat halen.
- ✓ **Gedagsbeïnvloeding:** via diverse vormen van gedagsbeïnvloeding gaan we inwoners en bezoekers motiveren en stimuleren om beter gedrag te vertonen, met als doel vervuiling te voorkomen. We communiceren en informeren de norm. Hiervoor werken we een aanpak met diverse interventies uit, die we vervolgens in de praktijk brengen door zichtbare acties (zie spoor II-actie C) en deels in samenwerking met RWM.
- ✓ **Slimmer beheer:** we stemmen af op welke wijze we onze eigen bedrijfsvoering en die van andere beheerders (Provincie, Rijkswaterstaat) beter op elkaar afstemmen en waar we kunnen optimaliseren. Hiervoor kijken we vooral naar slimme toepassingen (zie spoor II en III).

- ✓ **Monitoring:** we zetten de bestaande monitoring voort en breiden deze op onderdelen uit zodat we het effect en resultaat van de inspanningen kunnen volgen (zie spoor IV).
- ✓ **Educatie:** we blijven leerlingen van scholen educatie aanbieden over goed afvalgedrag. Hierbij kijken we naar aanvullende mogelijkheden om meer inwoners informatie aan te bieden. En ook naar mogelijkheden om de lespakketten efficiënter of goedkoper te kunnen maken door een slimme investering in bijv. het digitaliseren van lessen.

3.4 Spoor II: Zichtbare acties in de buitenruimte die bijdragen aan lokale behoefte

We voeren komende jaren onderstaande activiteiten uit die zichtbaar zijn in de openbare ruimte:

- A. **Aanpakken overlastplekken:** op plekken met veel overlast zoals bijplaatsing of veel zwerfafval nemen we gericht actie. We voeren op de diverse bekende plekken gerichte hotspotanalyses uit naar de oorzaken van de overlast. Deze pakken we vervolgens aan door een aanpak op maat, gebaseerd op best practices en de ervaringen uit het land. Hierbij streven we naar preventie en reductie van overlast door de bronnen van overlast en vervuiling aan te pakken. Deels zijn dit fysieke aanpassingen en daarnaast zetten we in op communicatie en gedragsinterventies.
- B. **Verbeteren totale schoonbeeld voor betere beleving:** naast zwerfafval richten we ons ook op andere soorten vervuiling en overlast. We maken inzichtelijk op welke plaatsen bijvoorbeeld graffiti, hondenpoep, beplakking en andere soorten vervuiling aanwezig zijn en waar het kwaliteitsniveau uit het IBOR-plan (regelmatig) niet gehaald wordt. De theorie van 'Broken Windows' ligt hieraan ten grondslag, welke behelst dat tekenen van rotzooi ervoor zorgen dat mensen (andere) kleine criminele activiteiten sneller uitvoeren. We brengen de locaties in beeld, prioriteren deze en zetten hier acties op uit. Door locaties in zijn geheel netter te maken, zorgen we voor een verbetering van de totale kwaliteit die voldoet aan IBOR en die ervoor zorgt dat minder zwerfafval ontstaat en ongewenst gedrag plaatsvindt.
- C. **Zichtbaar reinigen:** we plannen onze reinigingsinzet en zorgen dat we zichtbaar reinigen, waarmee we onze inzet beter laten zien voor meer impact op onze bewoners en bezoekers. Schoon zien maken zorgt voor een nettere omgeving, zo blijkt uit diverse pilots en projecten in het land. Dit doen we door onder andere het aankondigen van schoonmaakacties, door te communiceren over onze inzet en door onze medewerkers en voertuigen zichtbaarder te maken. Hierbij trekken we samen op met RWM.
- D. **Afstemmen gemeentelijke aanpak met projecten en acties RWM:** we stemmen af op welke wijze we de eigen activiteiten kunnen combineren met de aanpak zoals RWM deze voor de gemeente uitvoert. Hiervoor vindt afstemming met RWM plaats en wordt een concreet overzicht gemaakt van activiteiten die RWM voor de gemeente Stein uitvoert. We maken afspraken over de mogelijkheden voor samenwerking en financiering van deze activiteiten, waarbij we ons baseren op de bestaande afspraken over inzet en financiering van RWM.

3.5 Spoor III: Ruimte voor experimenten en pilots voor efficiëntere aanpak en innovatie

Komende periode zetten we in op diverse acties waarmee we de aanpak verbeteren, vervuiling bij de bron aanpakken en waarmee we onze inzet reduceren. Voor deze projecten reserveren we middelen (zie hfst 4).

Op dit moment hebben we de volgende pilots en initiatieven voor ogen:

- A. **Samen met ondernemers** onderzoeken op welke wijze we vanuit de gemeente kunnen ondersteunen en inspireren voor het reduceren van zwerfafval en het gebruik van SUP-producten.
- B. **Experimenteren met digitale innovaties** zoals beeldherkenning voor zwerfafval en sensing in afvalbakken in de openbare ruimte, waarmee we onze bedrijfsvoering kunnen verbeteren.
- C. **Structureel aanpakken bijplaatsingen en afvaldump:** op basis van de hotspotanalyses gaan we aan de slag met een alternatieve aanpak waarmee we werken aan preventie of sterke reductie van de overlast ter plekke. De exacte aanpak hangt af van de situatie ter plekke.
- D. **Structureel aanpakken overige hotspots door toepassen Best Practices:** we brengen de locaties die snel vervuilen in beeld en gaan hierover in gesprek met de stakeholders die op deze plekken betrokken zijn. Ook betrekken we jongerenwerk, de wijkagent e.d. en we bepalen een aanpak voor deze locaties waarbij we o.a. gebruik maken van best practices.

- E. **Kwaliteitsverbetering afvalbakken door circulaire verbeterplan:** we brengen onze afvalbakken volledig in beeld (inventarisatie van type en kwaliteit) door middel van de Circulaire Waarde Meter (CWM) en stellen op basis van de resultaten een circulair vervangingsplan op voor komende jaren. Daarmee geven we de bakken een kwaliteitsimpuls. Doel hiervan is te zorgen dat de bakken langer meekunnen, zodat minder nieuw materiaal nodig is en de uitgaven gelijk blijven tot dalen. Dit doen we door deels vervangen van onderdelen, bakken te repareren of door refurbishment. Daarvoor gebruiken we een Circulaire Waardemeter om een circulair vervangingsplan te maken voor komende jaren.
- F. **Impact vrijwilligers vergroten:** we evalueren de huidige aanpak en stellen een actieplan op om komende jaren onze vrijwilligers beter te faciliteren, om meer vrijwilligers te werven en om extra initiatieven en acties te (laten) organiseren. Daartoe behoren onder andere mogelijkheden zoals het introduceren van een 'participatie-toolkit of aanhanger' en een jaarlijkse evaluatie van de ervaringen van de vrijwilligers.

Overige opties voor experimenten of pilots:

Andere mogelijkheden die in dit spoor meegenomen kunnen worden als aanvullende actie op de reguliere en extra acties en die we nog nader uitwerken en in combinatie met andere acties gaan toepassen:

- ✓ *Onderzoeken op welke wijze we een slimmere schoonaanpak in de gemeente kunnen inzetten die met dezelfde middelen meer resultaat oplevert.*
- ✓ *Informatie uit meldingen beoordelen en op basis hiervan verbetervoorstellen opstellen voor het aanscherpen van de procedure voor meldingen en het aanpakken van veel voorkomende meldingen.*
- ✓ *Uitvoeren proef uit met persende afvalbakken op enkele plekken waar deze toegevoegde waarde hebben (die waarde moet dan bepaald worden).*
- ✓ *In gesprek met o.a. de woningcorporaties en kringloopbedrijven om afvaldump en bijplaatsing tegen te gaan. Hieruit formuleren van kansrijke activiteiten of projecten die in onderlinge samenwerking worden uitgevoerd. Hierbij valt te denken aan o.a. het bieden van ruimere mogelijkheden voor het (gratis) afvoeren of op laten halen van grof restafval.*
- ✓ *Experimenteren met toezicht d.m.v. camera's of alternatieven hierop op hotspots.*

3.6 Spoor IV: Monitoring en evaluatie

Monitoring en evaluatie vormen belangrijke pilaren onder onze aanpak. Daarom blijven we komende jaren monitoren en verbreden we dit waarmee we zicht houden op de kwaliteit in de gemeente.

De monitoring bestaat uit:

- A. **Beleidsmonitor:** we blijven de jaarlijkse monitoring uitvoeren en breiden deze op onderdelen uit om te komen tot een aanpak gebaseerd op de 3M-methode: Metingen, Meldingen, Meningen;
- B. **Meldingenanalyse:** we voeren jaarlijks een meldingenanalyse uit waarmee we zicht hebben op de aard en locatie van de meldingen, specifiek voor het onderdeel schoon. Analyse van de meldingen intensiveren we om zodoende actief te kunnen sturen, bijv. op bijplaatsingen;
- C. **Bewonerspeiling:** we voeren een peiling uit onder onze inwoners als onderdeel van de 3M-metmethode (Metingen, Meldingen, Meningen, waarbij metingen en meldingen reeds worden uitgevoerd)
- D. **Projectmatig monitoren:** we monitoren diverse ontwikkelingen en projecten op basis van nul- en effectmetingen zodat we het resultaat van de inzet kunnen volgen. Hiertoe behoren ook waar mogelijk nieuwe vormen van monitoring zoals werken met beeldherkenning voor bijvoorbeeld zwerfafval en bijplaatsingen (zie spoor III).

4. Organisatie, financiering en vervolgaanpak

4.1 Organisatie en aanpak

Uitvoeringsplan

Om de genoemde aanpak in te vullen en de middelen doelmatig te besteden stellen we jaarlijks een beknopt uitvoeringsplan op. In dit plan beschrijven we prioriteiten en activiteiten voor het aankomende jaar, gebaseerd op de inzichten en stand van zaken op dat moment. Dit uitvoeringsplan stemmen we intern en met het college vast. Vervolgens vormt dit plan de leidraad. Aan het eind van het jaar evalueren we het uitvoeringsplan en maken we de balans op betreft de inzet en besteding van middelen, waarover we een verantwoording maken, die direct de basis vormt voor het volgende jaar.

Organisatie: 'Kernteam Schoon'

Voor het aansturen en organiseren van de acties en activiteiten is een 'kernteam aanpak schoon' opgezet, dat bestaat uit:

- Charon Van Sint Feijth.
- Addy Bouwens.

Dit kernteam coördineert de aanpak en activiteiten, is verantwoordelijk voor het budget (zie paragraaf 4.2) en stemt intern en extern met betrokkenen af. Op onderdelen wordt het kernteam ondersteund door deskundigen en adviseurs en is er samenwerking en afstemming met RWM.

4.2 Overzicht middelen en uitgaven

Beschikbaar budget

In paragraaf 2.2 zijn de beschikbare bedragen benoemd. Deze verschillen in omvang en ook beschikbaarheid in de komende jaren. In onderstaande tabel zijn deze bedragen samengevat en vervolgens vertaald naar een overzicht per jaar tot en met 2026.

Verdeling en besteding budget

De besteding van de budgetten is op basis van een raming tot stand gekomen. Voor de diverse projecten onder de sporen I t/m IV is een globale kostenraming gemaakt en deze leiden tot onderstaand overzicht. Hierin is de ontwikkeling per jaar te zien tussen budget (boven) en inzet van middelen (onder).

Tabel 2: overzicht beschikbaar budget per jaar en verdeling middelen komende jaren

Budget:	Budget 2023-2024	Budget 2025	Budget 2026
SUP-budget per jaar (jaarlijks)	€ 0,00	€ 75.000,00	€ 70.000,00
Restant ZA-vergoeding 2013-2022 (eenmalig)	€ 28.252,62		
Bijplaatsing 2023 (mee naar 2024)	€ 50.000,00		
Bijplaatsing 2024	€ 50.000,00		
Bijplaatsing 2025		€ 50.000,00	
Totaal budget:	€ 128.252,62	€ 125.000,00	€ 70.000,00

Inzet van middelen:	Budget 2023-2024	Budget 2025	Budget 2026
Spoor I: voortzetten projecten	€ 38.000,00	€ 38.000,00	€ 30.000,00
Spoor II: zichtbare acties buiten	€ 55.000,00	€ 45.000,00	€ 20.000,00
Spoor III: experimenten en pilots	€ 18.750,00	€ 12.500,00	€ 7.500,00
Spoor IV: monitoring	€ 16.000,00	€ 12.500,00	€ 5.000,00
Totaal raming:	€ 127.750,00	€ 108.000,00	€ 62.500,00

SUP-budget komende jaren inzetten voor zwerfafval

In 2024 is het SUP-budget in de gemeente gebruikt om de stijgende kosten voor het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval op te vangen. Daardoor zijn deze inkomsten in 2024 niet beschikbaar voor de inzet van deze Strategie Schoon. Omdat de kosten voor inzamelen en verwerken van afval de komende jaren verder toe zullen nemen is het advies om het SUP-budget komende jaren hier niet voor in te zetten en dit hiaat op een andere wijze op te lossen. De inzet van het SUP-budget op basis van de acties en projecten in dit document leiden naar verwachting tot een structureel lagere benodigde inzet op termijn. Dit heeft een meer structureel karakter dan het dempen van een tekort zoals in 2024 gebeurt.

Borging budget

Voor de uitvoering van de in deze notitie beschreven aanpak, worden de jaarlijkse budgetten ondergebracht onder een verzamelbudget. Dit budget vormt het kader van dit plan en de uitvoeringsplannen. Het kernteam is hiervoor budgetverantwoordelijk. De middelen worden over de jaren meegenomen, wat in de evaluatie en uitvoeringsplannen wordt uitgewerkt. Eventueel extra of overblijvende middelen worden intern afgestemd.

4.3 Vervolgaanpak

De aanpak in dit document inclusief de daarbij behorende middelen worden intern besproken en vervolgens vastgesteld. Hierbij wordt ook afstemming met het team Financien gezocht zodat de aanpak en financiering van dit document wordt ingeregeld.

Na vaststelling worden de deelprojecten verder uitgewerkt en worden eerste stappen gezet voor de projecten. Hiervoor wordt door de werkgroep een eerste overleg georganiseerd en worden de acties voor begin 2024 bepaald.

Over Antea Group

Antea Group is het thuis van 1500 trotse ingenieurs en adviseurs. Samen bouwen wij elke dag aan een veilige, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving. Je vindt bij ons de allerbeste vakspecialisten van Nederland, maar ook innovatieve oplossingen op het gebied van data, sensing en IT. Hiermee dragen wij bij aan de ontwikkeling van infra, woonwijken of waterwerken. Maar ook aan vraagstukken rondom klimaatadaptatie, energietransitie en de vervangingsopgave. Van onderzoek tot ontwerp, van realisatie tot beheer: voor elke opgave brengen wij de juiste kennis aan tafel. Wij denken kritisch mee en altijd vanuit de mindset om samen voor het beste resultaat te gaan. Op deze manier anticiperen wij op de vragen van vandaag en de oplossingen voor morgen. Al 70 jaar.

Contactgegevens

Beneluxweg 125
4904 SJ Oosterhout
Postbus 40
4900 AA Oosterhout
T. +31 6 10 93 34 64
E. Mark.vandenKieboom@Anteagroup.nl

Copyright © 2023

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

De informatie die in dit rapport is opgenomen is uitsluitend bestemd voor geadresseerde(n) en kan persoonlijke of vertrouwelijke informatie bevatten. Gebruik van deze informatie, door anderen dan de geadresseerde(n) en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van deze informatie kennis te nemen, is niet toegestaan. De informatie is uitsluitend bestemd om te worden gebruikt door de geadresseerde, voor het doel waarvoor dit rapport is vervaardigd. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden niet toegestaan, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group en wordt u verzocht de gegevens te verwijderen en direct een melding te maken bij security@anteagroup.nl. Derden, zij die niet geadresseerd zijn, kunnen geen rechten aan dit rapport ontleen, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group.

www.anteagroup.nl